

Hørings svar fra CARE - ny dansk udviklingspolitisk strategi

14. marts 2025

CARE Danmark takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med arbejdet med udformning af en ny udviklingspolitisk strategi.

I skrivende stund foreligger der ikke et udkast til ny strategi fra regeringen. Vi antager, at den nye strategi – ligesom de to seneste - sigter på at yde et ambitiøst bidrag til opnåelsen af FN's Verdensmål og Parisaftalen. Det bakker vi op om. I det følgende har vi nogle anbefalinger til nye elementer og prioriteringer i den kommende strategi.

Den kommende udviklingspolitiske strategi vil få stor betydning for Danmarks udenrigspolitik. USA har valgt en ny kurs, hvor partnerskab med det globale syd om at bekæmpe fattigdom og skabe udvikling ikke længere betyder noget. Flere vestlige lande har også nedprioriteret udviklingsbistanden, men det er *ikke* i Danmarks interesse, og for øvrigt heller ikke i Vestens interesse.

Set med CAREs øjne er det afgørende, at Danmark fastholder ambitionen om stærke partnerskaber med det globale syd. Det er ikke tiden at kappe bånd og grave grøfter. Vi danskere har en langsigtet interesse i, at verdens lande samarbejder mere og bedre om at løse klodens klima- og udviklingsproblemer.

Det skal indledningsvist bemærkes, at CARE Danmark bakker fuldstændig op om det høringssvar, som Globalt fokus har indsendt. CARE er således helt enig i:

- I den aktuelle geopolitiske situation er det vigtigt, at Danmark kæmper for, at også **EU's udviklingspolitik** og -bistand kommer til at bygge på ligeværdige partnerskaber, og at det traktatfæstede mål om at udrydde fattigdom fastholdes. EU's udviklingspolitik bør integreres i den kommende danske udviklingspolitiske strategi, og der bør fastlægges mål for indsatsen.
- Når verden præges af geopolitiske spændinger som i dag, kan fjendebilleder og misinformation trives. Det kan modvirkes gennem civilsamfundsengagement, som netop bidrager til at skabe mellemfolkelig forståelse og samarbejde på tværs af landegrænser og kontinenter. Dette **borger-diplomati** bør prioriteres og indtænkes bredt i den udviklingspolitiske strategi.
- Stormagter og autoritære regimer verden over skaber et pres på menneskerettigheder, den humanitære folkeret og det regelbaserede internationale system uden sidestykke i dette århundrede. Det er i fundamental modstrid med Danmarks interesser. Derfor bør den udviklingspolitiske strategi bekræfte **rettigheder** som fundament for udviklingsindsatsen, og der bør i den nye strategi – i modsætning til den gældende - formuleres konkrete målsætninger på rettighedsområdet.
- Varme krige, cyberkrige, handelskrige og trusler mod staters territoriale integritet fylder i medierne og på den politiske dagsorden, men Danmark bør gå i brechen internationalt for at undgå, at sådanne trusler fører til nedprioriteringer af indsatsen mod **klima- og**

naturkriserne, der stadig udgør vor generations største udfordringer. Udviklingsbistanden skal i dag dække både udviklingsbehov og de eskalerende udgifter forbundet med klimakrisen, hvilket underminerer samtidig opnåelse af Verdensmålene. Samtænkning af klima og udvikling er ikke nok. Der er brug for ny og additional klimafinansiering.

I forlængelse af de fælles synspunkter fra de danske udviklingsorganisationer samlet i Globalt Fokus har CARE Danmark yderligere nogle anbefalinger og pointer, som vi ønsker at understrege. Se punkt 1-5 nedenfor.

Den udviklingspolitiske strategi får stor betydning for danske civilsamfundsaktørers internationale indsats. I det lys opfordrer CARE Danmark til, at dialogen og det gode samarbejde mellem regering, embedsværk og civilsamfund fortsættes efter høringsfristens udløb, så strategien får en stærk kobling mellem mål, viden, kompetencer, erfaringer og praksis.

1. Langsigtet fattigdomsbekæmpelse bør opprioriteres

Dansk udviklingsbistand har altid været baseret på en vilje til at bistå verdens fattigste mennesker med at skabe udvikling. Samarbejdet med verdens fattigste lande er således et hovedformål med udviklingssamarbejdet og samtidig en forudsætning for den brede folkelige opbakning, bistanden altid har nydt. Alligevel er der i de senere år sket en betydelig forskydning af indsatsen væk fra bilaterale landesamarbejder med de mindst udviklede lande.

Det er alment anerkendt, at varige partnerskaber er vigtige for at skabe god udviklingsbistand og langsigtede resultater. Derfor efterspørger udviklingslandene også en høj grad af forudsigelighed i bistandsindsatsen.

CARE Danmark opfordrer til, at der som led i udmøntningen af den nye strategi igen gennemføres et arbejde med at udvælge et sæt af lande, herunder især mindst udviklede lande, som Danmark satser på at understøtte i en årrække med fattigdomsorienteret bistand.

Det vil være naturligt at landene udvælges ud fra en regional tilgang, så der kan skabes størst mulig sammenhæng i det danske udviklingssamarbejde. CARE Danmark finder det især relevant at koncentrere indsatsen i tre regioner, hvor Danmark aktuelt og historisk har haft bilaterale landesamarbejder, nemlig på Afrikas Horn, i Østafrika og i Sahel.

I de valgte samarbejdslande bør Danmark søge at indgå bilaterale partnerskaber med regeringerne. Såfremt det ikke er muligt eller ønskeligt, fx pga. krænkelser af menneskerettigheder eller fravær af god regeringsførelse, bør Danmark alligevel søge at bistå fattige befolkningsgrupper i landene gennem vedholdende samarbejder med FN-organisationer og civilsamfundsaktører.

Bilaterale partnerskaber bør prioritere indsatser og sektorer, der spiller en vigtig rolle i at skabe forudsætningerne for en økonomisk udvikling, som trækker befolkningsgrupper ud af fattigdom,

herunder fredsskabelse, opbygning af demokrati, sikring af kvinders rettigheder og økonomiske vilkår, grundlæggende sundhed og uddannelse.

2. Danmark bør skrue op for hjælpen til verdens mest klimasårbare

Trods klimavidenskabens utvetydige advarsler og trods vedtagelsen af Parisaften og FN's Verdensmål, buldrer klimakrisen fortsat derudaf. 2024 blev det varmeste år hidtil – og første år hvor den globale temparturstigning krydsede 1,5 graders smertegrænsen.

Klimaforandringerne ændrer verden, som vi kender den. Ingen går fri, men nogle lande rammes hårdere end andre. Selvom de rige lande historisk bærer det største ansvar for klimakrisen, er det de fattigste, der betaler den højeste pris for årtiers uhæmmede udledninger af drivhusgasser. Det er ikke rimeligt, at fattige lande og mennesker straffes hårdest.

CARE anerkender, at Danmark *har* gjort en indsats for at selv at øge bistanden til klimatilpasning, ligesom Danmark har været med til at bane vej for beslutningerne om oprettelse af en global fond til at adressere tab og skader fra klimakatastrofer.

Alligevel må vi konstatere, at de mindst udviklede lande og de små ø-stater blev effektivt ”kørt over” under forhandlingerne på COP29 om det nye globale mål for klimafinansiering med det resultat, at klimatilpasning stadig behandles som en sekundær prioritet, mens den langsigtede finansiering af den globale fond for tab og skader slet ikke blev sikret.

På den baggrund anbefaler CARE Danmark, at den danske regering opprioriterer arbejdet for at fremme global klimaretfærdighed ved at gå forrest og tage ansvar for, at fattige lande har ret til og får den hjælp, de har brug for.

Den nye udviklingspolitiske strategi bør derfor tydeliggøre, at en større del af klimabistanden skal målrettes de mest klimasårbare og mindst udviklede lande. CARE Danmark anbefaler, at mindst 50 pct. af klimabistanden øremærkes programmer og indsatser i de mindst udviklede lande og små ø-stater.

Det voksende behov for at adressere tab og skader bør anerkendes og adresseres i strategien. Det bør fremgå klart, hvordan Danmark vil agere og hjælpe fattige lande, der rammes af klimakatastrofer. Danmark bør bl.a. arbejde for et fremsynet og sammenhængende afrikansk svar på udsigten til flere klimakatastrofer gennem etablering af koordinationsmekanismer, varslingsystemer og ved forebyggende indsatser ('anticipatory action').

Støtten til at dække tab og skader bør opgøres særskilt, og Danmark bør arbejde for, at det også sker internationalt – samt at der udvikles nye innovative finansieringskilder (se pkt. 5 nedenfor).

3. Danmark bør styrke innovation og øge fokus på landbrug og fødevareproduktion

Den danske afrikastrategi beskriver, at der i Afrika er en optimistisk tilgang til innovation og teknologisk udvikling. Det fremgår, at Danmark bakker op om denne tilgang, og fra CARE's side ser vi også et stort potentiale i at satse mere på innovation, ikke mindst fordi klimaforandringerne udfordrer alle i det udviklingspolitiske arbejde. De udfordrer den lokale bonde i Etiopien, som ikke længere kan dyrke jorden på samme måde som hidtil. Det udfordrer alle aktører, der arbejder med bonden. Det udfordrer myndigheders brug af bistandsmidler. Og det udfordrer private virksomheders evne til at udvikle produkter, der svarer på de nye behov og bidrager til at håndtere klimakrisen.

Klimakrisen betyder, at man på alle niveauer er nødt til løbende at gentænke de løsninger og processer, som bedst understøtter klimatilpasning. Den løsning, der var god for pastoralisterne sidste år, er ikke nødvendigvis den bedste løsning næste år. I takt med, at klimaet forandres, og nye løsninger bliver tilgængelige, skal praksisser også ændres.

Innovative græsrodsinitiativer har vist sig at være ganske succesfulde, fx løsninger som lokale bønder selv har været med til at udvikle og bringe videre. Strategien bør derfor indtænke, at lokale civilsamfundsorganisationer spiller en afgørende rolle i arbejdet med at sikre, at klimainnovationsprocesser responderer på specifikke og kontekstbaserede udfordringer for de klimasårbare.

Hvis det store potentiale i innovation og partnerskaber skal realiseres, skal civilsamfundsorganisationers muligheder for at arbejde sammen med myndigheder forbedres. Det kan for eksempel være om konkrete klimatilpasningsinitiativer eller om at skabe de rette rammebetingelser for innovation. Samtidig skal det være muligt for den private sektor at anvende markedsmekanismer til at udbrede og skalere gode løsninger samt styrke værdikæder, der gør det muligt for mennesker i Syd, fx bønder, at udnytte markedet til at vækste deres forretning.

Afrikastrategien fremhæver, at der er brug for fokus på klimatilpasset landbrug og fødevareproduktion. CARE Danmark støtter, at det opprioriteres i strategien.

Den nye strategi bør også fremme finansieringsinstrumenter, der faciliterer samarbejder mellem det danske civilsamfund og dansk erhvervsliv om at overføre danske teknologier, frigøre nye muligheder for virksomhed, handel og iværksætterier og skabe grønne jobmuligheder til støtte for klimasårbare samfund og klimaretfærdighed i det globale syd, med en stærk vægt på lokalisering, ligeværdige partnerskaber og en rettighedsbaseret tilgang.

4. Danmark bør arbejde for reformer af globale strukturer, så udvikling og fattigdomsbekæmpelse fremmes

Der blev opnået betydelige fremskridt i den globale indsats for at bekæmpe fattigdom, mens de såkaldte 2015-mål var en ledesnor for samarbejdet verdens lande imellem. Samme effekt har FN's verdensmål desværre ikke haft, og især under corona-krisen og efter Ruslands angreb på Ukraine har mange udviklingslande kæmpet med stigende økonomiske problemer bl.a. pga. nedgang i turismen, rentestigninger samt højere priser på fødevarer og olie.

Resultatet er, at mange udviklingslande er havnet i en gældskrise, hvor regeringerne må prioritere betaling af renter og afdrag på gæld fremfor befolkningens behov for udvikling. Det er en situation, der efter CARE Danmarks opfattelse kalder på, at vestlige lande ikke vender ryggen til det globale syd, men derimod engagerer sig i at reformere de globale strukturer og økonomiske institutioner, så verdens fattigste tilgodeses. Det aspekt bør spille en central rolle i den nye danske udviklingsstrategi. Vi bør, som det også fremgår af Afrikastrategien, engagere os mere aktivt for at give Afrika en stærkere stemme i både den internationale finansielle struktur og FN.

Danmark bør således helhjertet gå ind i bestræbelserne på at udvikle en skattekonvention i FN-regi, sådan som de afrikanske lande har presset på for. Konventionen bør fremme et ligeværdigt skattesamarbejde om at bekæmpe skattely og skatteunddragelse og give udviklingslandene effektive redskaber til at beskatte forurening, råstofudvinding og anden økonomisk aktivitet.

Danmark bør også bakke op om udviklingslandenes forslag om, at der arbejdes henimod en ny omfattende runde af gældseftergivelse, og at der på sigt etableres en FN-konvention om gæld, så forhandlinger om gæld ikke altid foregår på kreditorernes præmisser.

5. Danmark bør kæmpe for, at de nye klimafinansieringsmål nås – gerne med bidrag fra såkaldt ”nye og innovative” finansieringskilder

På COP29 blev der aftalt nye mål for den internationale klimafinansiering - bistand fra offentlige kilder og privat-mobiliserede midler skal øges til 300 mia. USD i 2035. Klimafinansieringen fra alle offentlige og private kilder skal øges til 1300 mia. USD også i 2035.

Disse mål indebærer en flerdobling af klimafinansieringen ift. det nutidige niveau i løbet af det næste årti. For at det kan lykkes, skal grundstenene lægges indenfor den periode, som den nye udviklingsstrategi vil gælde for. Det er derfor vigtigt, at strategien er klar på, hvordan Danmark selv vil bidrage, og hvordan vi vil arbejde for at andre lande også bidrager til at nå klimafinansieringsmålene.

Internationalt er der foreslået en række nye skatter, som kan rejse betydelige midler. Det gælder fx skatter på ultra riges formuer, finansielle transaktioner, selskaber indenfor fossil energi samt på søfart og luftfart. I en tid, hvor de offentlige finanser er under pres i en del udviklede lande, vil det være hensigtsmæssigt at skabe samarbejde om sådanne innovative kilder til finansiering af klimaindsatsen i udviklingslande. CARE mener, at Danmark bør bakke helhjertet op om disse forslag, hvilket bør fremgå af strategien.

Generelt er det vigtigt, at den internationale klimafinansiering leveres i form af nye og additionelle midler. Det er ingen håndsrekning til udviklingslandene, hvis klimafinansieringen tilvejebringes ved samtidig at skære på den fattigdomsorienterede udviklingsbistand – midler brugt til vindmøller eller til at bygge diger kan nu engang ikke bruges på skoler eller sundhedsklinikker.